

# Chankowski, Stanisław

---

## Nabytki Archiwum PAN w 1983 roku

---

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 29/3-4, 661-670

---

1984

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.



*Stanisław Chankowski*  
(Warszawa)

## NABYTKI ARCHIWUM PAN W 1983 ROKU

Poniżej podaję kolejną informację o nabytkach z zakresu historii nauki i techniki polskiej, które napłynęły do Archiwum PAN oraz do jego Oddziałów w Krakowie i Poznaniu w 1983 roku.<sup>1</sup>

### ARCHIWUM PAN W WARSZAWIE

W zakresie materiałów pochodzenia kancelaryjnego pozyskano:

— fragment dokumentacji Biblioteki Centralnej Tow. Naukowego Warszawskiego, w zasadzie z lat 1949—1950 (wyjątek stanowią 2 pisma z lat 1935—1936); (ok. 0,03 mb., sygn. I-2);<sup>2</sup>

— akta 11 placówek naukowych i komórek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk (ok. 24,25 mb.).

W zakresie materiałów pochodzenia prywatnego pozyskano papiery:

— dyrektora gimnazjów, następnie kuratora Okręgu Szkolnego Warszawskiego Wiktora Ambroziewicza (1882—1968) — niedokończony maszynopis nie publikowanych wspomnień pt. *Moja przygoda pedagogiczna* (podtytuł: *O szkole polskiej nieco inaczej*). Wspomnienia obejmują okres od początku edukacji szkolnej autora do 1928 r., tj. do chwili jego przeniesienia się ze stanowiska dyrektora gimnazjum w Chełmie Lubels-

<sup>1</sup> Przy opracowywaniu powyższych informacji autor wykorzystał m.in. recenzje specjalistów oraz tymczasowe spisy materiałów sporządzone przez przekazujące je osoby bądź przez pracowników Archiwum PAN w Warszawie (mgr J. A. Igielskiego) oraz Oddziałów Archiwum PAN w Krakowie (mgra J. Poradzisa, dr R. Majkowską) i w Poznaniu (dr A. Marciniakową i mgra T. Dymaczewskiego).

<sup>2</sup> Inwentarz zespołu akt Tow. Naukowego Warszawskiego opublikowała H. Dymnicka w „Biuletynie Archiwum PAN” nr 1: 1959 r., s. 21—77, zaś późniejsze uzupełnienia omówiono w *Przewodniku po zespołach i zbiorach Archiwum PAN* (dalej cytuję: *Przewodnik*), pod red. Z. Kolankowskiego, Wrocław 1978 s. 3—6.

kim na analogiczne stanowisko w Gimnazjum im. Stefana Batorego w Warszawie. Dołączono fotografię autora (ok. 0,07 mb., sygn. 149);

— profesora Uniw. Warszawskiego, członka rzecz. PAN Stanisława Batawii (1898—1980) z zakresu prawa karnego i medycyny sądowej. Dużą część spuścizny stanowią materiały dotyczące zbrodni hitlerowskich w Polsce, jak np. opracowanie S. Batawii *Zbrodnie niemieckie jako zagadnienie socjologiczne i kryminogenne* wraz z wypisami i wycinkami z prasy, fotokopie 2 obwieszczeń w jęz. niemieckim oraz fotografii z Grossaktion na Zamojszczyźnie w 1943 r., odpisy protokołów przesłuchań i relacje świadków w sprawie obozów koncentracyjnych w Treblince, Sobiborze, Bełżcu i Chełmie, odpisy przesłuchań przestępców wojennych i świadków, odpisy dokumentów hitlerowskich — wszystkie z lat 1945—1946; polski i niemiecki tekst biografii komendanta obozu w Oświęcimiu Rudolfa Hoessa, VII tom „Biuletynu Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce” z 1951 r., zawierający materiały dotyczące jego osoby, materiały z posiedzenia Okręgowej Komisji w Łodzi z 27 IX 1980 r., nr 5 vol. 5 czasopisma „Jewish Affairs” poświęcony Gettu warszawskiemu. Innej problematyki dotyczy opracowanie pt. *Śmierć chuligana* (1959), statystyka sierot i dzieci moralnie zaniedbanych w Łodzi z 1948 r., materiały do referatu i konferencji na temat toksykomanii i narkomanii u młodzieży oraz kwestionariusze do tego zagadnienia, a także notatki, wycinki z prasy krajowej i zagranicznej, karty bibliograficzne dotyczące patologii społecznej. Działalność organizacyjno-naukową S. Batawii obrazują papiery dotyczące współpracy uczonego z instytucjami krajowymi oraz ze Światową Organizacją Zdrowia w zakresie zwalczania alkoholizmu oraz materiały krajowe do tego zagadnienia. Biografię uczonego ilustrują materiały z jubileuszu jego 80-lecia, notatniki i kalendarze z zapiskami, życiorysy, świadectwa studiów, dyplomy doktorskie medycyny i prawa, zaświadczenia z pracy zawodowej, dyplomy PAN i towarzystw naukowych, podziękowania, legitymacje, odznaczenia i ordery. Obszerna korespondencja urzędowa i prywatna, krajowa i zagraniczna (ok. 0,50 mb., sygn. III-259);

— profesora Politechniki Śląskiej w Gliwicach Kazimierza Gostkowskiego (1894—1981) z zakresu chemii fizycznej. Spuścizna zawiera prace, artykuły referaty i patenty, m. in. obszerne materiały dotyczące „Jonofluksu” — aparatu do leczenia bólów przy pomocy strumienia jonów dodatnich, opracowanego przez K. Gostkowskiego przy pomocy inż. Rudolfa Wojnara, opracowanie pt. *Nowe tłumaczenie ciśnienia osmotycznego, Kolloidy jako czwarty stan materii, Teoria względności i jej znaczenie dla mechaniki, Możliwości pokojowego zastosowania energii jądrowej*, opracowania poświęcone uczonego polskim: *W 50-lecie pracy naukowej prof. dr Zygmunta Klemensiewicza* wraz z jego życiorysem, *Życie i charakterystyka osoby profesora Lorii*, teksty i szkice wykładów z zakresu chemii fizycznej z r. 1941, 1944 i 1945 dla studentów me-

dycyny i farmacji, wykład inauguracyjny z r. 1954 pt. *Geniusz myśli polskich fizyków chlubną kartą historii Narodu*, maszynopisy wraz z odbitkami publikowanych wspomnień o prof. Romanie Negunie (1874—1926) w 40 rocznicę śmierci i Tadeuszu Malarskim (1883—1932). Liczne notki, zapiski, wykresy, rysunki, notes zatytułowany *Pomysły do przyszłych prac naukowych, które zamierzam w przyszłości wykonać i ogłosić*. Działalność dydaktyczną profesora reprezentują m. in. oceny prac pracowników naukowych. Liczne materiały biograficzne, jak dokumenty osobiste, świadectwa szkolne i z okresu studiów, dowody kariery naukowej i pracy dydaktycznej na Politechnice, dokumenty emerytalne, własnoręczne życiorysy ,krótkie (3,5 str.). *Wspomnienia z czasów okupacji*, spisane w 1971 r. zaświadczenia, legitymacje, dokumenty odznaczeń, spisy publikacji, korespondencja naukowa i prywatna, krajowa i zagraniczna, fotografie, odbitki prac K. Gostkowskiego oraz artykułów jemu dedykowanych. Spora grupa materiałów obcych dotyczących historii nauki polskiej: powielane referaty I. Joliot-Curie, F. Łukaszczyka, B. I. Baranowa, poświęcone życiu i odkryciom naukowym Marii Skłodowskiej-Curie, kilka maszynopisów wraz z odbitkami tekstów różnych autorów o M. Smoluchowskim, R. Negunie oraz maszynopis: *Profesor Doktor Ignacy Mościcki* — wraz ze spisem jego prac i patentów (ok. 0,42 mb., sygn. III-260);

— Anny Katarzyny Grodeckiej — jej życiorys oraz wspomnienia z okresu 40 lat pracy w stołecznym Wydziale Zdrowia w zakresie szerzenia oświaty sanitarnej, nadto materiały sprawozdawcze, scenariusze wystaw, konspekty wykładów i pogadanek z tej dziedziny (ok. 0,04 mb., sygn. III-154);

— dr Ewy Grodeckiej (1904—1974) z zakresu badań historyczno-filozoficzno-socjologicznych. Są to opracowania: *Procesy życiowe i procesy historyczne w ramach procesu powszechnego, Ku przodowi i ku górze*, zawierające m. in. analizy „procesów życiowych” niektórych osobistości, jak E. Abramowski, A. Czekanowski, J. Czerski, J. Wł. Dawid, I. Domeyko, B. Dybowski, M. Konopnicka, I. Łukasiewicz, J. Piłsudski, M. Skłodowska-Curie, P. E. Strzelecki, J. Tuwim, a także przedstawiciele innych narodów (m. in. W. Szekspir, M. Gandhi) wraz z notatkami, tabelami, zestawieniami, materiałami do analizy teorii struktur społecznych, zestawienia bibliograficzne, wypisy. Praca pt. *Analiza przełomu rozwojowego w dziejach ludzkości dokonanego przez Jezusa Chrystusa*. Materiały i prace związane z działalnością w harcerstwie: I część zamierzonej historii tej organizacji pt. *Podstawy działalności Harcerstwa Polskiego* wraz z notatkami oraz wykaz własnych prac opublikowanych z zakresu metodyki i historii harcerstwa żeńskiego. Materiały do działalności w Polskim Związku Niewidomych (oraz związane z tym opracowania, m. in. *Rehabilitacja niewidomych*) oraz w Polskim Komitecie Pomocy Społecznej, Wolnej Wszechnicy Polskiej (w tym projekt założeń

organizacyjnych i ideowo-programowych działalności Towarzystwa WWP). Nadto listy do prasy, życiorys, dyplom Uniw. Jana Kazimierza we Lwowie (ok. 0,93 mb., sygn. III-154). Materiały Anny i Ewy Grodeckich są połączone ewidencyjnie ze spuściznami ich rodziców, Józefa i Katarzyny Grodeckich, przechowywanymi w Archiwum PAN<sup>3</sup>;

— nauczyciela i wizytatora, kierownika Biura Historycznego Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego Wacława Polkowskiego (1896—1966) z zakresu historii oświaty i szkolnictwa polskiego. Są to opracowania na temat historii Polski, historii PPS, religioznawcze, filozoficzne i społeczne oraz dotyczące metodologii nauczania, artykuły głównie publicystyczne, polemiki i recenzje na tematy historii Polskiego Tow. Pedagogicznego oraz Związku Nauczycielstwa Ludowego w Galicji. Nadto materiały do działalności W. Polkowskiego w Związku Nauczycielstwa Polskiego (m. in. protokół ze zjazdu ZNP w 1927 r.), księga protokołów Komitetu Miejskiego PPS w Rembertowie, sprawozdania i opracowania z działalności PPS wśród nauczycieli, omówienia zebrań regionalnych, biografie działaczy politycznych i oświatowych (ok. 0,43 mb., sygn. III-261);

— docenta w Archiwum Głównym Akt Dawnych, dra Hermana Rappaporta (1899—1978) z zakresu historii i archiwistyki<sup>4</sup>. Obszerna spuścizna zawiera prace naukowe, artykuły, recenzje i polemiki publikowane i nie publikowane, m. in. *Walka o Jezuitów, Kult cesarzy w Grecji Środkowej, Walka wyzwolenicza chłopów Ukrainy Zachodniej* (w języku ukraińskim), *Jak wyglądała niepodległość Polski ofiarowana przez kajzerowskie Niemcy. O stosunku burżuazyjnej Polski do białej Rosji*, niekompletna praca na temat polskich partii politycznych na przełomie XIX i XX w., *Walka o nowe metody w polskiej nauce historycznej*, opracowania poświęcone zespołom archiwalnym w AGAD, jak Komitet Urządzający, Warszawski Komitet Cenzury, niedokończona praca nad przewodnikiem po zespole akt Kancelarii Gen. Gubernatora Warszawskiego. Liczne odpisy dokumentów archiwalnych dla wydawnictw źródłowych, wypisy, kserokopie, notatki, zestawienia bibliograficzne, indeksy i kartoteki do różnych zagadnień (Jezuici; powstanie styczniowe; rewolucja 1905—1907 r.; reakcja stołypinowska; położenie robotników w Królestwie Polskim; okupacja niemiecka ziem polskich podczas I wojny światowej; zagadnienia gospodarcze i polityczne Polski oraz ruchu robotniczego w latach 1918—1939); biografie członków Polskiej Partii Socjalno-Rewolucyjnej „Proletariat”. Nadto teksty wykładów w Szkole Dziennikarskiej i Dyplomatyczno-Konsularnej, we Wszechnicy Radiowej, w Instytucie Kształcenia Kadr Naukowych i Instytucie Nauk Społecznych,

<sup>3</sup> Zob. M. Wrzowska: *Materiały Józefa Grodeckiego i Katarzyny Grodeckiej*. „Biuletyn Archiwum PAN” nr 13: 1970 s. 26—84.

<sup>4</sup> Spuścizna pozyskana w 1982 r., uzupełniona w 1983 r.

teksty prac seminaryjnych. Materiały do działalności H. Rappaporta w Sekcji Archiwalnej Związku Zawodowego Pracowników Kultury i Sztuki oraz papiery biograficzne, jak legitymacje, dyplomy odznaczeń, a także nekrologi i wspomnienia pośmiertne; nieco korespondencji wydawniczej i prywatnej (ok. 4,05 mb., III-252);

— dra inż. Izaaka Rosenzweiga (1907—1941) z zakresu elektrotechniki. Szczupłe materiały zawierają głównie dane do jego biografii: odbitkę kserograficzną własnoręcznego życiorysu, życiorys napisany przez mgra inż. Jerzego Kubiатовskiego, skrócony odpis aktu urodzenia, 2 fotografie, kilka listów rodzinnych zawierających informacje o życiu i śmierci I. Rosenzweiga i jego spuściźnie naukowej oraz listy do J. Kubiатовskiego z analogicznymi informacjami (m.in. od prof. Hugona Steinhausa); nadto kserokopia odpisu recenzji z publikacji I. Rosenzweiga, recenzja jego pracy doktorskiej pióra prof. S. Fryzego oraz tegoż opinia o pracy I. Rosenzweiga w Zakładzie Elektrotechniki Ogólnej Politechniki Lwowskiej, wycinki z artykułami opartymi m.in. na jego dorobku. Dołączono odbitkę jednej z prac i egzemplarz czasopisma z artykułem I. Rosenzweiga, protokół posiedzenia Rady Wydziału Mechanicznego Politechniki Lwowskiej z 17 i 22 VI 1939 r. oraz nekrolog i wspomnienie o prof. H. Steinhausie (ok. 0,02 mb., sygn. 150)<sup>5</sup>;

— profesora Politechniki Warszawskiej Józefa Turskiego (1881—1955) z zakresu chemii. Fragment spuścizny obejmuje notatki z okresu jego studiów (w języku polskim i niemieckim), opracowania związane z pracą zawodową w Pabianicer A. G. für Chemische Industrie w latach 1933—1935, materiały finansowe (ok. 0,03 mb., sygn. 151).

Pozyskano nadto materiały dodatkowe do posiadanych już papierów:

— dyrektora departamentu Najwyższej Izby Kontroli Państwa Mieczysława Dębskiego (1881—1950) — rękopis i maszynopis *Wspomnień* poświęconych osobistościom, z którymi autor zetknął się w okresie międzywojennym (wśród nich K. Bartel, Wł. Grabski, B. Miklaszewski, J. Moraczewski, I. Mościcki, J. Poniatowski, W. Raczkiewicz, W. Staniewicz, W. Witos, S. Wojciechowski); (ok. 0,01 mb., sygn. 22)<sup>6</sup>;

— profesora Politechniki Warszawskiej, członka rzecz. PAN Czesława Kanafojskiego (1893—1981) z zakresu mechanizacji rolnictwa. Jest to grupa artykułów z lat 1971—1974, korespondencja wydawnicza z lat 1970—1975 oraz podziękowania za przesyłane publikacje (ok. 0,20 mb., sygn. III-251)<sup>7</sup>;

— mgr Ireny Kopytowskiej — dalsze części jej wspomnień z lat 1921—1982 z okresu pracy nauczycielskiej w Pabianicach, Zgierzu, Łowiczu,

<sup>5</sup> Materiały te wiążą się ściśle ze spuścizną prof. S. Fryzego, w którego Katedrze pracował I. Rosenzweig na Politechnice Lwowskiej. Spuściznę S. Fryzego przechowuje Archiwum PAN, sygn. III-164. Por. *Przewodnik* s. 70—71.

<sup>6</sup> Por. *Przewodnik* s. 60.

<sup>7</sup> „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” (dalej „KHNiT”) 1983 s. 632.

Kutnie, Sochaczewie i Ursusie. Udostępnianie części pamiętnika z okresu po II wojnie światowej wyłącznie za zgodą autorki. (ok. 0,28 mb., cygn. 139) <sup>8</sup>;

— dra Stefana Lichtenstein-Janickiego (1879—1963) z zakresu ekonomii. Są to maszynopisy prac pt. *Egipt i Wschodni Sudan* — monografia gospodarczo-społeczna; *Chiny* — monografia gospodarczo-społeczna; *Kształtowanie się koniunktury gospodarczej w państwach kapitalistycznych w III kwartale 1951 r. i wpływ koniunktury na kształtowanie się międzynarodowych obrotów towarowych* (maszynopis powielany; a także dalsze notatki, wypisy z lektury, wycinki, mapy. Dołączono I część *Dziennika* St. Janickiego i jego żony (udostępnianie zastrzeżone). (ok. 0,09 mb., sygn. III-147) <sup>9</sup>;

— mgra inż. Adama Pola — dalsze notatki (wraz z rysunkami i wykreśkami) z wykładów prowadzonych w latach 1949—1950 na Politechnice Śląskiej w Gliwicach przez prof. prof. Kazimierza Kutarbę z zakresu turbin spalinowych, Józefa Latkowskiego z chłodnictwa, Stanisława Ochęduszki z teorii maszyn cieplnych, Mieczysława Pizsa z zakresu hydrauliki olejowej, nadto różne tablice, wykresy, instrukcje, a także własne opracowania A. Pola dotyczące silników spalinowych i innych zagadnień technicznych (ok. 0,02 mb., sygn. 145) <sup>10</sup>;

— prof. Akademii Medycznej w Warszawie, dyrektora Państwowego Zakładu Higieny Feliksa Przesmyckiego (1894—1972) — maszynopis jego *Wspomnień* z całego życia i działalności wraz z 54 fotografiami (ok. 0,32 mb., sygn. III-254) <sup>11</sup>.

#### ARCHIWUM PAN — ODDZIAŁ W KRAKOWIE

W zakresie akt pochodzenia kancelaryjnego pozyskano:

— akta 4 jednostek organizacyjnych Oddziału PAN w Krakowie (ok. 7,50 mb.);

w zakresie spuścizn pozyskano papiery:

— docenta dra hab. Juliana Dybca — maszynopisy jego opracowań z zakresu historii nauki i oświaty (ok. 0,07 mb., sygn. K.III-64);

— profesora Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, członka rzecz. PAN Mariana Mięgowicza — fragment materiałów dotyczących II Kongresu Nauki Polskiej w 1973 r. (ok. 0,10 mb., sygn. K.III-65);

— profesora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie Stanisława Sierotwińskiego (1909—1975) z zakresu filologii polskiej — fragment jego materiałów biograficznych (ok. 0,06 mb., sygn. K.III-66);

<sup>8</sup> Por. „KHNiT” 1980 s. 576.

<sup>9</sup> Por. *Przewodnik* s. 104.

<sup>10</sup> Por. „KHNiT” 1982 s. 675, 1983 s. 637.

<sup>11</sup> Por. „KHNiT” 1983 s. 633—634. Egzemplarz *Wspomnień* złożony także we wrocławskim Ossolineum.

— profesora Uniw. Warszawskiego, następnie Univ. of Illinois, członka PAU Aleksandra Turyna (1900—1981) z zakresu filologii klasycznej — fragment jego materiałów biograficznych (ok. 0,05 mb., sygn. K.III-67).

Nadto dodatkowe materiały:

— dra Stanisława Czarnieckiego z zakresu historii geologii (ok. 0,50 mb., sygn. K.III-37)<sup>12</sup>;

— profesora Uniw. Jagiellońskiego w Krakowie, członka PAU i PAN Kazimierza Nitscha (1874—1958) — jego dwa listy do prof. Ludwika Brożka z 1953) r. (sygn. K.III-49)<sup>13</sup>.

#### ARCHIWUM PAN — ODDZIAŁ W POZNANIU

W zakresie materiałów pochodzenia prywatnego pozyskano wyłącznie materiały dodatkowe do posiadanych już papierów:

— em. profesora Uniw. Warszawskiego i Wrocławskiego Stanisława Helsztyńskiego z zakresu historii literatury. Są to w większości materiały dotyczące Stanisława Przybyszewskiego i jego rodziny, m.in. odpisy jego artykułów, dokumentów biograficznych i listów własnych (publikowanych) oraz korespondencji rodzinnej, materiały dotyczące tego pisarza ze zbiorów Stanisława Pilarczyka z Londynu (wycinki i odbitki kserograficzne). Nadto artykuły S. Helsztyńskiego, a także korespondencja profesora z lat 1953—1983. Nieco materiałów obcych: nadbitki artykułów Marianny Krugowej pt. *Stanisław Helsztyński. Bibliografia* (1981), Jacka Fabisiaka pt. *English Studies in Poland, A Historical Survey* (1983), programy teatralne i informatory, egzemplarze „Przeglądu Zachodniego” — miesięcznika Związku Polskich Ziem Zachodnich (Londyn, nry 342—350 z okresu lipiec 1981 — marze 1982) (ok. 0,22 mb., sygn. P.III-52)<sup>14</sup>;

— dyrektora Muzeum Narodowego w Poznaniu — prof. dra Kazimierza Malinowskiego (1907—1977) z zakresu muzeologii, historii sztuki i konserwacji zabytków. Dalsze, obszerne materiały zawierają prace naukowe, artykuły, referaty i recenzje, m.in. konspekt podręcznika muzeologii, wstęp do wykazu zabytków polskiej architektury pt. *Aby pamiątki uczynić powszechnie wiadomymi i wiecznie trwałymi...* (maszynopis i odbitka korektorska); *Kościół pojezuicki w Poznaniu, przyczynek do historii architektury barokowej w Wielkopolsce* (rękopis, przed 1931 r.) referat pt. *Kilka uwag o genezie i założeniach konserwacji i restauracji zabytków; Opieka, ochrona i konserwacja dóbr kultury w Polsce Ludowej*

<sup>12</sup> Por. *Przewodnik* s. 217.

<sup>13</sup> Por. „KHNiT” 1979 s. 690.

<sup>14</sup> Por. *Przewodnik* s. 248, „KHNiT” 1976—1983.



(maszynopis 1963); *Weryfikacja obiektów zabytkowych* (rękopis, 1959); *Kształcenie muzeologów i konserwatorów w Polsce* (rękopis, 1974); *Muzealnictwo i ochrona zabytków w Polsce* (rękopis i maszynopis wraz z materiałami pomocniczymi); *Muratorowie polscy* — słownik i przypisy (przed 1939 r.); *Muratorzy poznańscy drugiej połowy XVII w.* (maszynopis, 1947 i kartoteka); *Rola muzeów w nauczaniu*. Ponadto wypisy i odpisy ze źródeł, m.in. z archiwum PTPN, wykaz średnich szkół artystycznych w Polsce, zarys historii zbiorów Muzeum Narodowego w Poznaniu, zestawienia bibliograficzne (m.in. do tematu oblężenia Poznania przez Szwedów w 1704), wycinki, fotografie. Działalność zawodową K. Malinowskiego w Centralnym Zarządzie Muzeów i Ochrony Zabytków oraz w Muzeum Narodowym w Poznaniu ilustrują statuty, okólniki, regulaminy, zarządzenia, sprawozdania, notatki, opracowania, zestawienia i korespondencja. Liczne materiały obrazują współpracę profesora z Państwowym Instytutem Sztuki (później Instytutem Sztuki PAN), Komitetem Nauk o Sztuce PAN, (m.in. memoriał pt. *Muzealnictwo i jego działalność naukowa — stan, potrzeby, postulaty*), Instytutem Zabytkoznawstwa i Konserwacji Uniw. Mikołaja Kopernika w Toruniu, Stowarzyszeniem Muzeologów i Konserwatorów, Związkiem Muzeów w Polsce, Ośrodkiem Dokumentacji Zabytków, Radą Muzealną przy Muzeum Narodowym w Szczecinie. Międzynarodową Radą Muzeów (ICOM). Nadto opracowania i materiały dotyczące ustawy muzealnej i ustawy o ochronie dóbr kultury, statuty muzeów w Warszawie, Płocku, Toruniu, materiały związane z udziałem K. Malinowskiego w I i II Kongresie Nauki Polskiej, referaty i sprawozdania z konferencji krajowych i zagranicznych, Sprawozdanie Komisji Rządowej dla Zabezpieczenia, Odbudowy i Użytkowania Obiektów Zabytkowych (1957), scenariusz wystawy *Początki Państwa Polskiego* w Gnieźnie, sprawy odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie, memoriał w sprawie obchodów 10-lecia wyzwolenia obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu. Działalność dydaktyczną ilustrują oceny prac magisterskich, i doktorskich, materiały dotyczące kształcenia muzeologów i konserwatorów w Polsce oraz polityki muzealnej. Nadto korespondencja prywatna i urzędowa, nieco materiałów biograficznych (życiorysy, zawiadomienia, zaproszenia) oraz obcych, m.in. referat prof. S. Lorentza pt. *Dorobek naukowy muzealnictwa polskiego* oraz opracowanie E. Pilatowskiej pt. *Zabytki złotnicze w skarbcu katedralnym we Wrocławiu* (ok. 2,15 mb., sygn. P.III-67)<sup>15</sup>;

— profesora Uniw. Poznańskiego, członka PAU i PAN Zygmunta Wojciechowskiego (1900—1955) z zakresu historii. Są to artykuły, m.in. *Uwagi o nowych zadaniach historiografii polskiej*; *Uwagi o nazwach i lokalizacji plemion polskich na tle sąsiedztwa słowiańskiego*; *La patrice Boleslas le Vaillant* oraz pierwotny rękopis i maszynopis publikowanej

<sup>15</sup> Por. „KHNiT” 1981 s. 678.

pracy pt. *Zygmunt Stary*. Nadto dwie teczki materiałów dotyczących projektów organizacji i powstania Polskiej Akademii Nauk, m.in. memoriał Z. Wojciechowskiego o stanie nauki polskiej z 1949 r., a także uchwały PAU i postulaty Tow. Naukowego Warszawskiego w sprawie organizacji PAN (ok. 0,15 mb., sygn. P.III-8) <sup>16</sup>.

\*

\*

\*

---

<sup>16</sup> Por. *Przewodnik* s. 273—274.

